

TOGYERISKA CSÓKA ANIKÓ

50 ÉVE HUNYT EL CSÓKA BÉLA

operaénekes (bariton), énektanár
(Budapest, 1898. július. 4. – Budapest, 1972. július 2.)

Csóka Béla
(lfze.hu)

A budapesti Zeneakadémia hallgatójaként magánéneket Sík Józsefnél és Szabados Bélánál, színpadi játékot Hegedűs Gyulánál tanult. Oklevelének megszerzése után (1923.) szerződtek az Operaházba, majd két év múlva – már a Városi Színház tagjaként –, két esztendő leforgása alatt több mint 200 fellépést abszolvált.

Erkel Ferenc: Bánk bán (Csóka Béla-Tiborc és Aquila Adler Adelina (Melinda)
(1923.)

Gyakran szerepelt világhírű vendégművészek – a teljesség igénye nélkül: Benjamino Gigli, Miquel Fleta, Alfred Piccaver, Fjodor Saljapin, Anna-Maria Guglielmetti – partnereként.

Saljapin és budapesti művészvendégei. Balról jobbra: Ábrányi Margit, Csóka Béla, Kőszegi Teréz, Fjodor Ivanovics Saljapin, és a zongoránál Márkus Dezső

1931-ben elnyerte Budapest Főváros 1000 pengős Színészeti Ösztöndíját. Énekelt Európa számos színpadán és koncert termében. Főbb helyszínek: Breslau, Koppenhága, Helsinki, Stockholm, Tallinn, Varsó, Párizs, Brüsszel, Bazel, Bécs, Saarbrücken.

Freskó-részlet a Magyar Állami Operaház művészfalán

Hangfelvételeket készített vele a német, francia, belga, svájci, oslói és a lengyel rádió. 1931–1944 között a debreceni Városi Színház művésze volt. Eközben 1941-től ismét tagja lett a Budapesti Operaháznak, ahol 1948-ig énekelt.

„HIS MASTER'S VOICE“

LEGNEVESEBB MŰVÉSZEK

CSÓKA BÉLA
(Vajda M. Pál felvétele)

Csóka Béla — Bariton a Városi Színház tagja.

Csóka Béla a Városi Színház közkedvelt magas baritonja néhány ismert magyar műdalt énekel. Csóka azon kevés énekes közé tartozik, akiknek hangja a gramofonlemezen éppen oly zengő, érces és hajlékony melegséggel szólal meg, mint a színpadon vagy a hangversenypódiumon.

AM 2539 25 cm granát	{	Suhog az őszi szél (Endrődy Sándor - Kun László) Zongorán kíséri: Dr. Herz Ottó
Ára P 6.50		Bordal („Ninon” Stojanovits Jenő. Zongorán kíséri: Dr. Herz Ottó)
AM 2540 25 cm granát	{	Ó mért oly későn (Kurucz János. Zongorán kíséri: Kurucz János)
Ára P 6.50		Grand caféban (Szabolcska-Kurucz. Zongorán kíséri: Kurucz János).

SZTOJANOVITS JENŐ HANGFELVÉTELE (3:10)

Egy „78-as” fordulatszámú bakelit lemezen Herz Ottó zongorakíséretével Sztojanovits Jenő Ninon c. dalművéből a Bordalt éneкли

A nagy műveltségű, „gyönyörű orgánumú” lírai bariton énekes 1964. május 5-én lépett utoljára színpadra a Debreceni Csokonai Színházban; itt ünnepelték meg 40 éves művészi jubileumát, ahol Verdi Traviata-jában id. Germont szerepét alakította:

Verdi: A traviata (Debreceni Csokonai Színház, 1964. május 5., jubileumi előadás)

05 CSÓKA BÉLA HANGFELVÉTELE (7:45)

Részlet Csóka Béla 40 éves művészi jubileumát köszöntő Verdi: Traviata előadásból, melyen Germont György (lírai bariton) szerepét énekelte. A felvétel 1964-ben készült a Debreceni Csokonai Színházban.

Közreműködött: Korondy György / Germont Alfréd), Marsai Magda / Valéry Violetta/, vezényelt: Vaszy Viktor

Főbb szerepei: Almaviva gróf (Mozart: Figaro házassága), Don Carlos (Ernani), Luna grófja (Verdi: A trubadúr), Valentin (Gounod: Faust), Marcel (Puccini: Bohémélet), Scarpia (Puccini: Tosca), Tiborc (Erkel: Bánk bán), Miller (Verdi: Luisa Miller), Figaro (Rossini: Sevillai borbély), Silvio (Leoncavallo: Bajazzók), Never (Meyerbeer: A hugenották)

Csóka Béla Puccini Bohémélet c. operájában Marcelként

1936-ban Dohnányi Ernőnek, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola főigazgatójának meghívására a tanárképző kar óraadó tanára lett, majd később átkerült a művészképzőre, ahol egészen 1966-os nyugalomba vonulásáig tanított magánéneket és hangképzést az énektanszakon. Középiskolai ének-zenetanárok és karvezetők kerültek ki keze alól. Csak néhányan közülük: Berkesi Sándor Kossuth-és Liszt Ferenc díjas karnagy, főiskolai docens, a Debreceni Kántus vezető karnagya; Batáry Ildikó zongoratanár; Botka Valéria és dr. Csányi László Liszt Ferenc díjas karnagyok; Lente Lajos nótáénekes; Nógrádi László zenetanár – és kóruskarnagy; Vajda Cecília karnagy, a Brit Kodály Társaság alapítója.

Csóka Béla
(Magyar életrajzi lexikon)

Az 1950/51-es tanévben a Színművészeti Főiskolán is hozzájárult tanári munkájával a művészi éneklés és hangképzés szolgálatához.

A Debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakiskolában is tanított, majd 1967-től Szegeden a Tömörkény István Gimnáziumban, ahol növendékei között volt jeles énekművésznőnk, Tokody Ilona is.

Ahogy két tanítványa emlékezik Csóka Bélára:

Dr. Berkesi Sándor, Kossuth-díjas karnagy, főiskolai docens, a magyar református egyházzene meghatározó képviselője, formálója, a Kántus vezető karnagya, akit a Zeneakadémián tanított: „Barátságos, közvetlen hangú órákra, találkozásokra emlékezem. Tanár úr nagy türelemmel próbálta kibontani átlagos ének kultúránkat. Visszagondolva azt mondhatom, sokat fejlődtem nála. A hangképzésének helyére nagy súlyt fektetett: »Hozzátok előre a hangot, az arcüreg legyen bekapcsolt rezonátor!«

A darabot mindig saját hangján bemutatta. Kórusvezetők lévén a hangmatériánk nem érte el a magánénektanszakiai színvonalát, így a formálással, a zenei megoldással igyekeztünk pótolni a hiányokat. Debrecenről sokat mesélt, a pedagógiai munkájáról, a színházi fellépéseiről. Akkor még nem tudhattam, hogy magam is a "kálvinista Rómában" életemet. Nagy szeretettel, hálással gondolok vissza Csóka Béla Tanár úrra, a Tőle kapott tanultakra, amelyet hasznosíthattam zenei pályámon.”

Batáry Ildikó zenepedagógus, zongoratanár: 5 év magánénektanulás után kerültem hozzá a debreceni Zeneművészeti Szakiskolában. 2 évig voltam a növendéke. Béla bácsi mindent megtett, hogy énekespályára lépjek, ezért lehívta meghallgatásomra Sipos Jenő kollégáját, aki biztatott az akadémiai felvételre. Akkor már az utolsó éveket töltöttem a zongora tanárképzőben és én a tanítást választottam. Az énekórák barátságos légkörben folytak, átvettük a zeneirodalom nagy dalait, áriáit. Korrigálta hibáimat, mindig gondoskodott nagyszerű zongora kíséretéről.

Élmény volt minden óra. A kortárs zenét is támogatta. Utolsó koncertemen Szőnyi Erzsébet Dalma c. operájából énekeltem, valamint Kósa György Kínai dalait adtam elő. Hálával gondolok a legkedvesebb énektanáromra halála évfordulóján.